

Національний університет «Одеська юридична академія»
Південноукраїнський центр гендерних проблем

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПОЛІТИКИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Заснований в 1997 р.

Випуск 52

Головний редактор – доктор юридичних наук,
професор, академік НАПрН України,
академік АПН України С. В. Ківалов

Одеса

2014

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО ПРАВА
УКРАЇНИ

Чанишева Г. І., Чанишев Р. І.	
Реалізація права на інформацію під час ведення колективних переговорів	317
Андропова В. А.	
Юридичні факти як підстави виникнення, зміни та припинення колективних трудових правовідносин	327
Лагутіна І. В.	
Визначення розміру компенсації моральної шкоди працівнику	335
Ізбаш О. О.	
Правове регулювання співавторства	343
Задоя І. І.	
Вимоги до осіб, які мають намір брати участь у здійсненні правосуддя в якості народних засідателів	353
Юрескул В. О.	
Щодо вдосконалення правового регулювання енергозбереження в будівлях	362
Завальшок С. В.	
Аналогія права як спосіб подолання прогалин в цивільному праві	372
Соколюк А. М.	
Представництво та захист інтересів громадян у справах про надання особі психіатричної допомоги в примусовому порядку	378
Леоненко Т. Є.	
Релігійний фанатизм в світових релігіях та його суспільна небезпека в кримінальному праві	384

комунального господарства та житловому секторі, які є крупними споживачами паливно-енергетичних ресурсів. Вдосконалення правового регулювання енергозбереження аналізували у своїх працях такі вчені як Г. Джумагельдієва [1], Є. Міщенко [2], О. Суходоля [3], однак, не всі аспекти проблеми було досліджено. Зокрема, не було приділено необхідної уваги питанню вдосконалення енергозбереження в житловому секторі. Отже, метою даної статті є дослідження окремих проблемних питань правового регулювання забезпечення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів в будівлях, висловлення пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства у цій сфері.

Закон України «Про енергозбереження» від 1 липня 1994 року [4] став одним із перших законів, прийнятих у незалежній Україні. В ньому визначено, що об'єктами правового регулювання законодавства про енергозбереження є відносини у сфері функціонування енергетичного господарства України, проектування, створення та впровадження наукових та конструкторських розробок, пов'язаних з підвищенням ефективності використання палива та енергії, інформаційного забезпечення народного господарства та населення з проблем енергозбереження, а також у сфері управління та контролю за використанням паливно-енергетичних ресурсів. Слід зазначити, що Закон деталізує перелік таких об'єктів через визначення суб'єктів правового регулювання відносин у сфері енергозбереження, оскільки їх коло визначається враховуючи результати здійснення ними діяльності, тобто реалізації окреслених відносин. Проте актуальність законодавчого забезпечення реалізації засад щодо раціонального використання та економної витрати первинної та перетвореної енергії у даний час суттєво зростає.

В первинній редакції ст. 5 Закону «Про енергозбереження» до кола суб'єктів правового регулювання відносин у сфері енергозбереження було віднесено юридичних та фізичних осіб, в результаті діяльності яких здійснюються: проведення енергозберігаючої політики та заходів щодо енергозбереження в усіх галузях – промисловості, транспорті, будівництві, сільському господарстві тощо, соціальній сфері та побуті, а також у сфері міждержавного та міжнародного співробітництва; видобування, переробка, транспортування, виробництво, зберігання та використання всіх видів палива, теплової та електричної енергії; виробництво та поставка енергетичного та енергоспоживаючого обладнання, машин, механізмів, конструкційних, будівельних матеріалів та іншої продукції, приладів обліку, контролю і регулювання витрачання енергоресурсів; науково-дослідні, проектно-конструкторські, експертні, спеціалізовані, монтажні, налагоджувальні, ремонтні та інші

УДК 349.6:620.9:351.824.11 (477)

Юрескул В. О., НУ «ОЮА»

ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ В БУДІВЛЯХ

Стаття присвячена дослідженню стану реалізації державної політики щодо забезпечення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів в будівлях. Висловлені пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства у цій сфері.

Розвиток енергетики має вирішальний вплив на стан економіки держави і рівень життя її населення. Україна відноситься до енергодефіцитних країн, яка задовольняє свої потреби в паливно-енергетичних ресурсах за рахунок власного їх видобутку менш, ніж на 50 %, тому впровадження енергоефективних і ресурсозберігаючих технологій та заходів є надзвичайно актуальним напрямком державної політики.

Тривалий час у нашій країні головна увага приділялась реалізації енергозберігаючої політики в галузях матеріального виробництва і, на жаль, практично ігнорувалось енергозбереження на підприємствах

види робіт і послуг, пов'язані з підвищенням ефективності використання та економії паливно-енергетичних ресурсів; роботи, пов'язані з розвитком і використанням нетрадиційних поновлюваних джерел енергії, вторинних енергетичних ресурсів, процесів заміщення дефіцитних видів палива; визначення пріоритетних напрямів екологічно чистої енергетики і створення нових джерел енергії та видів палива; інформаційне забезпечення народного господарства та населення з проблем енергозбереження і використання нових джерел енергії та видів палива; створення ефективних систем управління та засобів контролю за енергозбереженням.

Положення Закону «Про енергозбереження» щодо суб'єктів правового регулювання відносин у сфері енергозбереження не змінилися докорінно з часом, хоча їх було доопрацьовано. Зокрема, суттєвим є доповнення, що внесено у 2005 році, згідно якого до таких суб'єктів було віднесено також юридичних та фізичних осіб, в результаті діяльності яких здійснюються проведення енергетичного аудиту [5].

Проблема енергозбереження є актуальною для всіх галузей народного господарства, соціальної сфери та побуту. Проте, у житлово-комунальній сфері вона набула особливої гостроти. За оцінкою фахівців Національної академії наук України до 2011 року знос основних фондів у житлово-комунальному господарстві становить приблизно 83 %. Підвищення енергоефективності житлово-комунального господарства до рівня Європейського Союзу дозволило б знизити споживання енергоресурсів на 11,9 мільйонів тонн умовного палива і економити мінімум 3,6 мільярда євро щорічно [6]. Однак, на жаль, на сьогоднішній день ще не створене необхідне правове підґрунтя для впровадження енергоефективних технологій у сферу житлово-комунального господарства.

Основними засадами (стратегією) державної екологічної політики України на період до 2020 року, затвердженими Законом України від 21 грудня 2010 року [7], серед завдань екологічної політики передбачається надання державної підтримки створенню і розвитку населених пунктів, що використовують енергозбереження та ресурсозберігаючі технології житлового будівництва, та комплексне впровадження таких технологій до 2015 року; перегляд нормативно-правової бази з метою забезпечення природоохоронних вимог, зокрема щодо енергозбереження та ресурсозбереження, у процесі промислового та житлового проектування, будівництва, реконструкції та демонтажу споруд, а також підвищення енергозбереження та ресурсозбереження в багатоквартирних будинках.

Сподіваємося, що виконання зазначених завдань буде більш своєчасним та ефективним, ніж виконання положень Основних напрямів державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки, затверджених постановою Верховної Ради України від 5 березня 1998 року [8], де формування збалансованої системи природокористування, екологізація технологій у енергетиці та будівництві було віднесено до основних пріоритетів охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів. Позитивним є, зокрема, затвердження Програми модернізації систем теплопостачання на 2014-2015 роки [9], якою передбачається здійснити зниження енергоемності виробництва теплової енергії, зменшення обсягу втрат енергоресурсів під час її транспортування та постачання за рахунок заміни і модернізації котлів, установлення блочно-модульних котелень, утилізаторів тепла вихідних газів, індивідуальних теплових пунктів, заміни аварійних і ветхих теплових мереж; а також оптимізувати використання підприємствами теплоенергетики паливно-енергетичних ресурсів, зокрема шляхом збільшення частки нетрадиційних і відновлюваних джерел енергії за рахунок установлення теплових насосних установок, використання біопалива для вироблення теплової, електричної та сонячної енергії для потреб теплопостачання, переоснащення котелень з метою переведення на тверде паливо. Орієнтовний обсяг фінансування Програми становить 27845 млн. гривень, у тому числі за рахунок державного бюджету – 1516 млн., місцевих бюджетів – 4330 млн., інших джерел – 21999 млн. гривень.

На наш погляд, під час перегляду нормативно-правової бази з метою забезпечення вимог щодо енергозбереження та ресурсозбереження у процесі проектування, будівництва, реконструкції та демонтажу споруд, а також підвищення енергозбереження та ресурсозбереження в багатоквартирних будинках, слід звернути увагу, зокрема, на наступні існуючі недоліки.

Закон України «Про архітектурну діяльність» від 20 травня 1999 року [10] у ст. 26 визначає обов'язки архітектора, інших проєктувальників, які здійснюють роботи по створенню об'єктів архітектури: додержуватися державних стандартів, норм і правил, вимог вихідних даних на проєктування; не порушувати під час проєктування, організації і виконання будівельних робіт законні права та інтереси власників і користувачів будинків і споруд, прилеглих до ділянки забудови; не розголошувати без згоди замовника відомості, які становлять комерційну таємницю проєкту. Як бачимо, обов'язків архітектора та проєктувальників щодо впровадження енергозберігаючих технологій,

на жаль, не передбачено. У названому Законі також, на жаль, серед обов'язків, власників та користувачів об'єктів архітектури обов'язки щодо впровадження енергозберігаючих заходів відсутні. Хоча за скажімо п'ятдесят років експлуатації об'єкту архітектури рівень розвитку енергоефективних технологій зростає, при цьому зростає і актуальність питання щодо підвищення рівня енергоефективності об'єкту. Отже, вбачається доцільним обов'язок щодо впровадження енергозберігаючих технологій закріпити за архітектором, проектувальниками, власниками та користувачами об'єктів архітектури.

Стаття 28 Закону «Про архітектурну діяльність» визначає обов'язки власників та користувачів об'єктів архітектури, однак, в їх переліку відсутні обов'язки щодо впровадження енергоефективних заходів. Здійснення енергозберігаючих заходів не передбачено й серед обов'язків власників та користувачів житлового будинку, квартири, закріплених Цивільним кодексом України [11], Житловим кодексом Української РСР [12], Правилами користування приміщеннями житлових будинків і гуртожитків, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 1992 року № 572 [13]. У ст. 10 Житлового кодексу Української РСР лише зазначається, що громадяни зобов'язані економно витрачати воду, газ, електричну і теплову енергію. Отже, обов'язок щодо впровадження енергозберігаючих заходів також вбачається доцільним закріпити за власниками та користувачами житлових будинків, квартири.

Окремої уваги заслуговує дослідження положень чинного законодавства щодо правового регулювання застосування у житлово-комунальній сфері альтернативних джерел енергії, до яких Закон України «Про альтернативні джерела енергії» від 20 лютого 2003 року [14] відносить енергію сонячну, вітрову, геотермальну, енергію хвиль та припливів, гідроенергію, енергію біомаси, газу з органічних відходів, газу каналізаційно-очисних станцій, біогазів, та вторинні енергетичні ресурси, до яких належать доменний та коксівний гази, газ метан дегазації вугільних родовищ, перетворення скидного енергопотенціалу технологічних процесів.

Названий закон у ст. 11 закріплює, що експлуатація альтернативних джерел енергії провадиться за умов: безпечного проведення робіт, здійснення державного нагляду за режимами споживання енергії; енергетичної безпеки, що гарантує технічне та економічне задоволення періодичних, поточних і перспективних потреб споживачів енергії; виконання технологічних вимог щодо виробництва, акумулювання, передачі, постачання та споживання енергії; додержання єдиних державних норм, правил і стандартів усіма суб'єктами відносин,

пов'язаних з будівництвом (створенням), експлуатацією, виведенням з експлуатації об'єктів альтернативної енергетики, систем диспетчерського (оперативно-технологічного) управління; додержання правил експлуатації об'єктів альтернативної енергетики, що регламентуються нормативно-правовими актами, обов'язковими для виконання всіма суб'єктами підприємницької діяльності.

Слід відмітити, що постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 1999 року № 753 затверджено порядок видачі Національною комісією регулювання електроенергетики ліцензій на провадження діяльності, пов'язаної з виробництвом, передачею та постачанням електричної енергії, комбінованим виробництвом теплової та електричної енергії, виробництвом теплової енергії на теплоелектроцентралях та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії [15]. Постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України від 26 квітня 2006 року № 540 було затверджено Умови та правила (ліцензійних умов) провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії [16]. Крім того в Україні існують Правила приєднання вітроелектростанцій до електричних мереж, затверджені наказом Міністерства палива та енергетики України від 28 жовтня 2009 року № 570 [17]. Однак, порядок експлуатації альтернативних джерел енергії має встановлюватися Кабінетом Міністрів України. На сьогодні такий нормативно-правовий акт, як Порядок експлуатації альтернативних джерел енергії, Кабінетом Міністрів України не затверджений. Отже, порядок застосування альтернативних джерел енергії у житлових будинках потребує належного правового визначення.

Не менш цікавим є питання щодо здійснення енергетичного аудиту. Його надзвичайна важливість для впровадження енергозберігаючих технологій та заходів у житлово-комунальному господарстві не викликає сумнівів. Проводити такий аудит доцільно не лише щодо будинків, що проектується, не менш актуальним є його здійснення щодо будинків, що вже введені в експлуатацію.

Засади здійснення енергетичного аудиту були окреслені у 2005 році у тексті Закону «Про енергозбереження». Енергетичний аудит (енергетичне обстеження) – це визначення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів та розроблення рекомендацій щодо її поліпшення. У ст. 24-1 Закону закріплено, що енергетичний аудит проводиться з метою: визначення шляхів раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів, уникнення необґрунтованих витрат

на проведення енергозберігаючих заходів; здійснення енергозберігаючих заходів та запровадження менеджменту з енергозбереження; установлення обґрунтованих обсягів споживання паливно-енергетичних ресурсів; визначення відповідності фактичних питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів нормам питомих витрат, установленим у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України; надання висновків щодо ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів у разі поширення на цих споживачів дії економічного механізму енергозбереження. Порядок проведення енергетичного аудиту встановлюється законом. Отже, порядок проведення енергетичного аудиту повинен встановлюватися законом, однак, на сьогодні такого закону, на жаль, не прийнято.

Слід зазначити, що наказом Державного комітету України з енергозбереження від 9 квітня 1999 року № 27 [18] було затверджено Положення про порядок організації енергетичних обстежень, керуючись положеннями якого в Україні на підставі аналогії закону можливо спробувати провести енергетичний аудит житлового будинку. Положення встановлює порядок подання, оформлення, видачі та продовження терміну дії документів щодо атестації спеціалізованих організацій на право проведення енергетичних обстежень (енергетичного аудиту), єдиною формою свідоцтва на право їх проведення, а також нормативні та правові вимоги щодо його отримання. Воно визначає також вимоги, у тому числі етичні, щодо організації, характеру й порядку ведення енергетичного обстеження на підприємствах, в організаціях і установах.

Основні засади проведення енергетичних обстежень підприємств визначаються Тимчасовим положенням про порядок проведення енергетичного обстеження підприємств і атестації спеціалізованих організацій на право його проведення, затвердженим наказом Державного комітету України з енергозбереження від 12 травня 1997 року № 49 [19]. Енергетичне обстеження підприємств проводиться спеціалізованими організаціями, які атестовані Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України, на основі двосторонніх договорів з замовниками – суб'єктами господарської діяльності (незалежно від підпорядкування та форми власності).

Здійснення енергетичного обстеження покладається на фахівців (енергоаудиторів), що мають відповідну кваліфікацію. Енергоаудитором може бути особа, яка має вищу технічну освіту за фахом напрямом Міносвіти «Енергетика, електротехніка та електромеханіка», а саме: інженер-електрик, інженер-електромеханік, інженер-теплотехнік, інженер-енергетик, а також інженер з автомати-

зації (за галузями народного господарства). Енергетичне обстеження завершується оформленням технічного звіту. Технічний звіт повинен висвітлювати загальний стан підприємства з точки зору ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів, питомі витрати енергоресурсів на виробництво основних видів продукції та порівняння їх з нормативами, можливості зниження рівня споживання енергоресурсів без зменшення обсягів виробництва та невідкладні заходи в цьому напрямі.

При цьому, наказом Національного агентства України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів від 20 травня 2010 року № 56 [20] було затверджено Типову методiku «Загальні вимоги до організації та проведення енергетичного аудиту». Ця Методика визначає об'єкти енергетичного аудиту: об'єкти, що споживають паливно-енергетичні ресурси; окремі підрозділи об'єкта, що споживає паливно-енергетичні ресурси; технологічні процеси основних і допоміжних виробництв; енергоємні споживачі паливно-енергетичних ресурсів; об'єкти, що знаходяться на передпусковій або передексплуатаційній стадіях; системи енергозабезпечення; будівлі та споруди; система обліку та контролю використання паливно-енергетичних ресурсів; система енергетичного менеджменту; інвестиційні та приватизаційні пропозиції, програми, проекти, кредитні угоди тощо. Вона також визначає мету та завдання енергетичного аудиту; основні етапи його проведення; вимоги до організації робіт з енергетичного аудиту; вимоги до збирання та аналізу інформації про об'єкт енергетичного аудиту; вимоги до розробки рекомендацій щодо впровадження енергоощадних заходів, їх техніко-економічного обґрунтування та оцінювання їх впливу на навколишнє природне середовище; вимоги до складання звіту за результатами енергетичного аудиту.

Однак, актуальним на сьогодні вбачається прийняття Закону України «Про енергетичний аудит». Слід зазначити, що у листопаді 2013 року у Верховній Раді України народними депутатами України зареєстровано два проекти законів про енергетичний аудит [21, 22]. Не вдаючись до детального аналізу положень вказаних законопроектів, варто зазначити, що до об'єктів енергетичного аудиту вони, на жаль, не відносять будівлі та споруди, їх дія має поширюватися на суб'єктів господарювання, органи державної виконавчої влади та місцевого самоврядування. Отже, ці законопроекти більш спрямовані на регулювання проведення енергетичного аудиту підприємств і не приділяють достатньої уваги можливості проведення такого аудиту введеного в експлуатацію житлового будинку, що, безперечно, потребує виправлення.

Таким чином, в Україні були прийняті основні нормативно-правові акти, які визначили цілі та механізми реалізації державної політики енергозбереження, створено органи влади, відповідальні за її здійснення. Однак, незважаючи на прийняття законодавства, реалізація державної політики енергозбереження не має системного характеру, а введені механізми державного управління не забезпечили належного впливу на процеси, що визначають рівень енергоефективності у сфері житлово-комунального господарства. Ринково орієнтовані механізми впливу на ситуацію (такі, наприклад, як енергетичний аудит) не врегульовані на законодавчому рівні. Отже, першочерговим завданням сучасної екологічної політики України є перегляд нормативно-правової бази з метою забезпечення вимог щодо енергозбереження та ресурсозбереження у процесі проектування, будівництва, реконструкції та демонтажу споруд, а також підвищення енергозбереження та ресурсозбереження в будівлях та будівельних спорудах.

Бібліографічний список

1. Джумагельдієва Г. К вопросу о правовом обеспечении экономии в сфере энергопотребления / Г. Джумагельдієва // Підприємство, господарство і право : Щомісячний науково-практичний господарсько-правовий журнал. – 2007. – № 4. – С. 77-80.
2. Міщенко Є. Чи є в Україні нормативна база для впровадження економії енергоресурсів? / Є. Міщенко // Підприємство, господарство і право : Щоміс. науково-практ. госп.-прав. журн. – 2002. – № 5. – С. 38-41.
3. Суходоля О. Адаптація законодавства України до нормативів ЄС у сфері енергозбереження / О. Суходоля // Національна безпека і оборона. – 2002. – № 9. – С. 39-42.
4. Про енергозбереження : Закон України від 1 липня 1994 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 30. – Ст. 283.
5. Про внесення змін до Закону України «Про енергозбереження» : Закон України від 22 грудня 2005 року // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 15. – Ст. 126.
6. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2011 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.menr.gov.ua/docs/activity-dopovidi/NacDopovid2011.pdf>.
7. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року : Закон України від 21 грудня 2010 року // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 26. – Ст. 218.
8. Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки : постанова Верховної Ради України від 5 березня 1998 року // Відомості Верховної Ради України. – 1998 – № 38. – Ст. 248.
9. Про затвердження Програми модернізації систем теплопостачання на 2014-2015 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 року № 948 // Офіційний вісник України. – 2014 – № 4. – Ст. 95.
10. Про архітектурну діяльність : Закон України від 20 травня 1999 року // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 31. – Ст. 246.
11. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 40. – Ст. 356.
12. Житловий Кодекс Української РСР від 30 червня 1983 року // Відомості Верховної Ради України. – 1983 – № 28. – Ст. 573.
13. Про механізм впровадження Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» : постанова Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 1992 року № 572 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/572-92-%D0%BF>.
14. Про альтернативні джерела енергії : Закон України від 20 лютого 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 24. – Ст. 155.
15. Про порядок видачі Національною комісією регулювання електроенергетики ліцензій на провадження діяльності, пов'язаної з виробництвом, передачею та постачанням електричної енергії, комбінованим виробництвом теплової та електричної енергії, виробництвом теплової енергії на теплоелектроцентралях та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії : постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 1999 року № 753 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 18. – Ст. 57.
16. Про затвердження Умов та правил (ліцензійних умов) провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії : постанова Національної комісії регулювання електроенергетики України від 26 квітня 2006 року № 540 // Офіційний вісник України. – 2006 – № 20. – Ст. 1500.
17. Про затвердження Правил приєднання вітроелектростанцій до електричних мереж : наказ Міністерства палива та енергетики України від 28 жовтня 2009 року № 570 // Офіційний вісник України. – 2010 – № 101. – Ст. 3574.
18. Про затвердження Положення про порядок організації енергетичних обстежень : наказ Державного комітету України з енергозбереження від 9 квітня 1999 року № 27 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1037.219.3&nobreak=1>.

19. Щодо Тимчасового положення про порядок проведення енергетичного обстеження та атестації спеціалізованих організацій на право його проведення : наказ Державного комітету України з енергозбереження від 12 травня 1997 року № 49 // Офіційний вісник України. – 1997 – № 36. – Ст. 64.
20. Про затвердження Типової методики «Загальні вимоги до організації та проведення енергетичного аудиту» : наказ Національного агентства України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів від 20 травня 2010 року № 56 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// zakon.nau.ua/doc/?doc_id=572043](http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=572043).
21. Проект закону «Про енергетичний аудит» від 7 листопада 2013 року № 3580 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=49003.
22. Проект закону «Про енергетичний аудит» від 20 листопада 2013 року № 3580-1 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=49114.

Стаття посвячена дослідженню стану реалізації державної політики по забезпеченню ефективного використання топливно-енергетических ресурсів в зданиях. Высказаны предложения по совершенствованию действующего законодательства в этой сфере.

The article deals with investigation of realization state of the state's policy in the field of ensuring the efficient energy resources use in buildings. Proposals for the improvement of legislation currently in force in this issue are suggested.

Стаття надійшла до редколегії 07.04.2014

УДК 347.132.001.362

Завальнюк С. В., НУ «ОЮА»

АНАЛОГІЯ ПРАВА ЯК СПОСІБ ПОДОЛАННЯ ПРОГАЛИН В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ

В статті проаналізоване таке явище правової дійсності як прогалини в праві. Зосереджено увагу на правовій природі прогалин в цивільно-правовому регулюванні та способах їх подолання. З'ясовано місце і роль аналогії права при подоланні прогалин в цивільному праві.

Постановка проблеми та стан дослідження. Проблеми подолання прогалин в праві як на загальнотеоретичному так і на галузевих рівнях є актуальними і потребують додаткового теоретичного обґрунтування